

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van
oorlogsgedenktekens te Langemark-Poelkapelle**

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming
der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus
1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van
monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de
decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december
1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 18 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse
Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van
15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 30 juni 2006,
1 september 2006, 15 juni 2007, 28 juni 2007, 10 oktober
2007, 14 november 2007, 5 september 2008, 22 september 2008,
6 januari 2009 en 30 januari 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 01 september 2008
houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van
oorlogsgedenktekens te Langemark-Poelkapelle;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor
Monumenten en Landschappen van 05 februari 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet
van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en
dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari
1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 18 maart 2009:

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Canadees gedenkteken 'The Brooding Soldier', gelegen te
Langemark-Poelkapelle (Langemark), Brugseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Langemark-Poelkapelle, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer 1048B.

2° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenkteken voor de Franse vlieger Guynemer, gelegen te
Langemark-Poelkapelle (Poelkapelle), Guynemerplein ZNR;

bekend ten kadaster:

Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie C, perceelnummer ZNR(DEEL);

Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie D, perceelnummer ZNR(DEEL);

Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie E, perceelnummer ZNR(DEEL).

3° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenkkruis voor adjudant Charles Dresse, gelegen te
Langemark-Poelkapelle (Poelkapelle), Poperingestraat ZNR;
bekend ten kadaster:
Langemark-Poelkapelle, 3e afdeling, sectie D, perceelnummer 1247A.

4° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenkteken voor de '34th Division' met Duitse bunker, gelegen te
Langemark-Poelkapelle (Langemark), Beekstraat ZNR;
bekend ten kadaster:
Langemark-Poelkapelle, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer 355E.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het
gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende
intrinsieke waarden gemotiveerd:

- 1) Het Canadese gedenkteken 'The Brooding Soldier' wordt beschermd als
monument omwille van de:

- artistieke waarde, de artistiek-landschappelijke waarde en de
historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Indrukwekkend doch sereen gedenkteken naar ontwerp van Frederick C.
Clemeshaw. Het gedenkteken bestaat uit een naar boven toe versmallende zuil
uit witte granieten blokken, die bovenaan eindigt in de buste van een
Canadese soldaat, met gebogen hoofd, de handen gevouwen over een naar
beneden gericht geweer. Deze houding, 'Rest on your arms reversed', is de
traditionele militaire groet aan de doden en verhoogt in aanzienlijke mate
het serene karakter van het gedenkteken.

Het reusachtige beeld staat opgesteld in een park dat oorspronkelijk
aangelegd was met aarde en planten, die uit Canada waren ingevoerd. De vorm
van de struiken verwijst naar obussen en granaattrechters.

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de
militair-historische waarde:

'The Brooding Soldier' herinnert aan de rol en de verliezen van de
Canadezen tijdens de gevechten volgend op de Duitse gasaanval van 22 april
1915. De oriëntatiepijlen verwijzen naar plaatsen die een bijzondere
betekenis hadden tijdens de Tweede Slag bij Ieper.

- sociaal-culturele waarde:

Als zijnde materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

- 2) Het gedenkteken voor de Franse vlieger Guynemer wordt beschermd als
monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de
militair-historische waarde:

Gedenkteken ter herinnering aan de Franse vlieger Georges Guynemer, die in
het luchtruim boven Poelkapelle neergehaald werd. Het beroep van vlieger
sprak tijdens de Eerste Wereldoorlog tot de verbeelding van velen. Wellicht
groeide Guynemer uit tot de meest heroïsche luchtoorlogvedette bij de
geallieerden. Zijn legendarische status werd gevoed door het feit dat hij
omkwam in onduidelijke omstandigheden en zijn stoffelijke resten nooit

teruggevonden zijn. In Frankrijk werden voor hem verschillende gedenktekens opgericht.

- artistieke waarde :

Het gedenkteken is het werk van architect Jean Hendrickx en veelzijdig kunstenaar Marcel Wolfers. Het bestaat uit een hoge massieve sokkel met een basis uit roze graniet en een zuil met zes halfronde zuilen er tegenaan, die naar boven toe versmalt en bekroond wordt door een trommel waarop een bronzen ooievaar is geplaatst. Deze ooievaar, symbool van de escadrille van Guynemer, is met neerwielende vleugels afgebeeld. Een andere symbolische betekenis behelst de lauwerkrans die opgehangen is aan de kant van het geallieerde front. Tenslotte werd ook de laatste dagorder van Guynemer met de opdracht van de Belgische piloten op het gedenkteken geplaatst.

- sociaal-culturele waarde:

Als zijnde materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

Het gedenkteken, geplaatst op een rotonde, is beeldbepalend in het dorp Poelkapelle. Het vormt nog steeds één van de toeristische trekpleisters in de Westhoek en ligt aan de basis van een lokaal actief Guynemer-comité.

- 3) Het gedenkkruis voor adjudant Charles Dresse wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenkteken opgericht op de plaats waar de herdachte, Charles Dresse, omgekomen is op 28 september 1918, de eerste dag van het Geallieerde Bevrijdingsoffensief, tijdens de verovering van de heuvelrug bij Westrozebeke. Het veroveren van deze heuvelrug vormde voor de Belgische eenheden een bijzonder zware episode in de oorlog. Dit private gedenkteken vormt hiervan één van de weinige stille getuigen.

- historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Qua opbouw vertoont dit gedenkteken kenmerken van een typisch Belgisch grafmonument, dat evenwel bekroond wordt met een Bretoens calvariekruis, wat uitzonderlijk is voor een Belgisch gedenkteken. Bovendien wordt maar zelden een dergelijke gedenksite met bijpassende omheiningsmuur voor een individuele militair uitgewerkt.

- sociaal-culturele waarde:

Als zijnde materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

- 4) Het gedenkteken voor de '34th Division' met Duitse bunker wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Site bestaande uit een gedenkteken en een Duitse mitrailleurspost, die beiden getuigen van de Derde Slag bij Ieper, meer bepaald van de vele zware gevechten en de moeilijke omstandigheden in de vallei van de Broenbeek. Duitse mitrailleursposten, zoals het hier bewaarde exemplaar, bemoeilijkten de verovering van de vallei in aanzienlijke mate. Het gedenkteken wil vooral herinneren aan de loodzware omstandigheden waarin artillerie- en

genietroepen moesten opereren om hun materiaal over de overstroomde Broenbeek te krijgen.

- sociaal-culturele waarde:

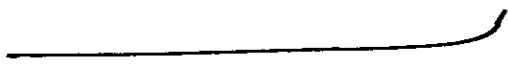
Als zijnde materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel, **01 JULI 2009**

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN